

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

49. Häftet.

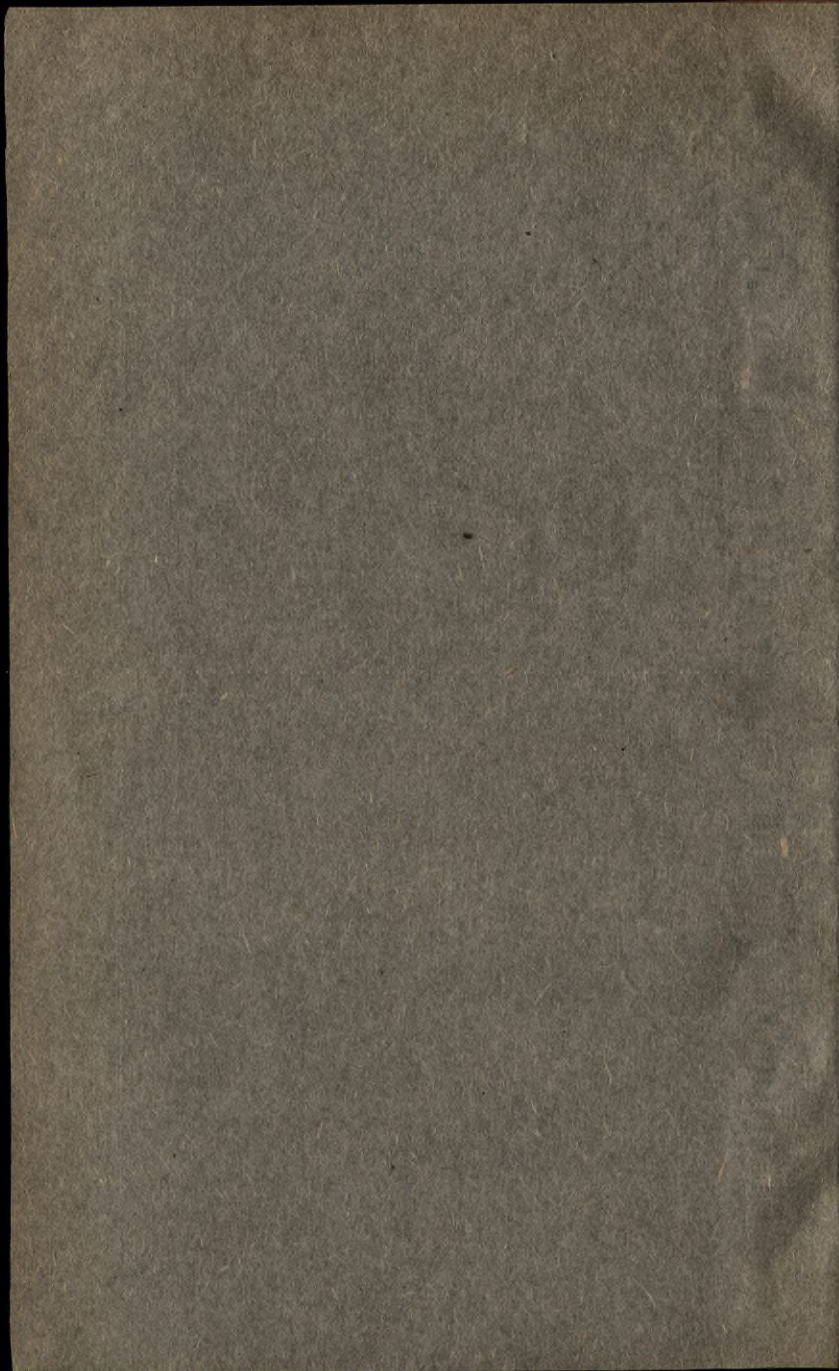
NYTT NOVELL-BIBLIOTEK.

BERÄTTELSE.

(SVENSKT ORIGINAL).

STOCKHOLM,
NYA BOKFÖRLAGSEXPEDITIONEN,
25 NORRA SMEDJEGATAN 25.

Obs. Omslagets sista sida.

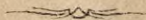

BORGFRUN PÅ UFVESTAD

HISTORISK BERÄTTELSE

AF

OCTAVIA CARLÉN.

STOCKHOLM,
KARL GUSTAFSSONS FÖRLAG.

STOCKHOLM, NYA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET, 1881.

et var den tiden när hedendomen och christendomen kämpade den stora kampen i nordens.

Blodiga offerfester firades till Odens, Thors och Balders ära i samma nejd der nyinvigda tempelklockor melodiskt ljödo till lof för »hvita Christ.» Fastän christna läran varit predikad i nordens för sekler tillbaka, var dock den gamla hedniska tron med sina vilda, men i vissa fall storartade plägseder ännu rotfast i nordens. Ljuset genombröt dock alltmera mörkret. Återvändande nordiska sjöfarande hade i främmande länder låtit döpa sig och antagit den nya läran; de medförde ofta christna prester, och dessa undervisade med oförställd kraft och allvar så att hoptals hedningar togo dopet. Dock tycktes en lika stor mängd ännu orubbligt vilja bibehålla sina hedniska förfäders tro. Det var icke ovanligt dessa tider att man helt nära hvarandra såg en liten kyrka med sköna, konstfullt arbetade martyrbilder och helgade krusifixer och ett groft uppfördt hedniskt offerhus, der de klumpiga afgudabilderna egnades gudomlig dyrkan. Märkligast var att christna och hedningar mången gång samtidigt förrättade sin gudstjenst helt fredligt sida vid sida, och detta framkallar en sorglig jemförelse med sednare tidens christna, hvilka bröder mot bröder, christna mot christna under *trettioårslänga*, bittra

Derpå drack han ett par väldiga klunkar och återtog med högtidlig röst: »jag hade i min ungdom en vän, en fosterbroder, som hette Harald, och han var mig kärare än lifvet. Vi sofvo i samma säng, vi åto af samma kaka, vi kämpade på samma drake, vi gjöto vårt blod under samma torfva*).

Han gifte sig liksom jag, och hans hustru födde honom en son. Denne son var hans enda barn, liksom min dotter är min enda. Båda förlorade vi våra hustrur vid samma tid. Vi lofvade hvarandra då vid Oden, Frej och Thor, att våra barn skulle blifva förenade, att, bland gudar och menniskor, blott *ett* skulle kunna hindra detta vårt löftes uppfyllande, och detta enda vore om hans son eller min dotter blefve affällig från sina fäders tro. Om någon af dem förtörnade gudarne så grymt att han hyllade läran, som utgår från hvita Christ, då, men icke annars skulle löftet vara brutet. Min fosterbroder har för längesedan stupat i strid med de Christna riddarne, men hans son . . .»

»Hans son», inföll Gerda med en lätt förklarlig otålighet, »hvad är det med hans son?» fortfor hon, då den gamle tycktes besinna sig innan han fortsatte.

»Haralds son» återtog höfdingen, »den unge, tappr vikingen har, efter att i 18 år hafva skördat ära och byte i främmande länder, öfvergifvit sina gamla gudar och svurit korsets fana. Som 14 års yngling reste han ut och har sedan icke beträdd sina fäders ä. Nu återväntade jag honom och ämnade dricka hans

*) Vikingarnes fostbrödralag ingicks på det sättet, att en lång jordtorfva lösskars från marken, och de båda, som ämnade ingå fostbrödralag, satte sina svärd derunder, så att torfvan deraf upplyftades. Derpå sårade sig de båda vännerna i armen och dröpo trenne bloddroppar hvardera under torfvan, som derpå nedlades.

hemkomst och bröllop på samma gång. Men i stället för att hitkomma, har han blifvit Christen kämpe och var en af de första, som planterade korsets fana på Jerusalems murar. Jag kan icke öfverleva den nesan att min fostersbroders son försmår min dotter, öfvergifver sina faders tro och kämpar för främmande höfdingar. Han försmår min dotter i samma stund han öfverger hennes lära och hyllar hvita Christ, ty han vet att jag gjort löftet att aldrig lemna mitt barn till någon annan än den, som har hennes egen tro. Derför I gode gudar! derför, min dotter och mina tappra män, vill jag ej mera lefva; jag är trött och vill hvila, jag vill ännu denna afton gå till Oden!»

Den gamle tystnade, och i den stora salen herrskade en djup stillhet, endast afbruten af Gerdas snyftningar och det dofva ljudet af svärdens klang mot ekbänken, orsakad af kämparnes rörelser när de med afviga handen förstulet borttorkade en framsmygande tår.

Ute dånade dock stormen med rasande fart och blandade sitt ljud med ufvarnes hemska skrän. »Min dotter», sade den gamle höfdingen slutligen och reste sig upp med allt sitt folk, »svär mig att du aldrig äktar någon, som ej har den tro, för hvilken din fader dör; svär att försvara din faders tro och hans borg, som nu blir din; svär att hålla hans tro och stadgar i allt!»

»Jag svär det», svarade Gerda med inspirationens eld i sina ögon.

»Och I, alle mina trogna män, och särdeles du Hervord, min äldsta vapenkamrat, svärjen att vara min dotter trogne; att bistå henne lika tappert och ståndaktigt, som I varit mig tillgifna; ansen henne vara eder husbonde, till dess att hon sjelf väljer en herre och man.»

»Vi svärja det vid Oden, Thor och Frey!» ropade öfver 50 manliga röster, och ett brusande ljud, liknande en stormvinds susande genom en naken bergsklyfta, dånade genom salen när de skäggiga kämparne slog med svärden på de blanka sköldarne, till ytterligare bekräftelse på löftet.

»Så följ mig, min dotter, och äfven du, Hervord», sade höfdingen, och dessa trenne gingo ut i den mörka natten.

Deras vandring blef icke lång. Snart stannade de vid den stora ättestupan invid Ufvestasjön. Efter ännu ett afsked af den älskade dottern och vapenkamraten, satte sig den gamle på klippans kant och kastade en lång blick omkring sig, liksom han velat laga farväl äfven af naturen innan han, brytande dess lagar, störtade sig utför den branta klippan ned i vattnet.

»I natten tindrar blixternas sken,
På klippans spets sitter kämpen allen,
Sitt väldiga svärd vid sin sida.
En ny tid kommer. — Hans tider förgå,
Hans styrka är bruten, hans hår äro grå:
Hvi skulle han längre förbida?

»Från branta fjellet han trotsigt ser
I stupande forssens afgrund ner:
Af längtan tänds honom bloden.
Ur djupet tycks manande röster gå,
Han störtar från klippan i djupet brå —
Säll den, som får vara hos Oden.»

Och efter den gamle kämpen Hakon Ulfsons försvinnande gestalt hördes ur djupet blott ett hvinande ljud, liksom när en majestätisk ek af yxan fülles och dignar till jorden. — — — — —

Men ofvanpå klippans brant hördes ett genomträngande klagoskri. Det kom från den faderlösa

dottern, som nästan medvetlös hemfördes af gamla Hervord.

Omkring ett och ett halft år hade fortgått sedan ofvan tecknade händelse. Det var nu icke storm, mörker och död omkring Ufvestad; våren hade kastat sitt blomstersmyckade täcke öfver nejden, fåglarna sjöngo, och solen »kysste lif i skog och sjö.»

Icke långt från Ufvestads borg låg ett stort präktigt skepp eller en »drake». Allt derpå syntes antyda att skeppet var i ett sorts krigstillstånd, hvilket äfven var förhållandet. En stor del af dess raska besättning hade gått upp på stranden och på trenne sidor inneslutit borgen, den fjerde sidan bevakades af skeppet, hvars män bespejade allt hvad som företogs af borgens försvarare. De belägrande voro Christna krigare, det syntes såväl af deras klädedrägt, som af de korsets symboler, hvilka återfunnos på deras vapen m. m.

Tvenne män, som tycktes vara för mer än de andra stodo vid skeppets framstam och samtalade. Den ena af dem förde dock egentligen ordet, medan den andre med ett drömmande uttryck fästade sina ögon på den gent emot belägna borgen.

»Det säger jag dig Alf» sade den yngste, en 20-årig sjökämpe med öppna drag och lifliga ögon, »att jag ej begriper dig det ringaste nu förtiden. Efter att hafva tagit dopet och blifvit slagen till riddare utanför Jerusalems portar, der du som korsriddare vunnit ära och förtroende, bemannar du i hast ett eget skepp och seglar mot den barbariska norden. Du, som så hedrande kallas *Alf den starke*, kunde väl välja ett annat mål. Så ankomma vi till denna ö, blifva anfallna af några hedniska vikingar, jaga dem på flykten och begifva oss till detta Uggle- eller Ufvebo, hvad det heter, för att reparera våra egna skepp. Här tagas vi emot med kastspjut och stenslungor och behandlas som förklarade fiender.»

»Hvilket icke är att undra på, emedan det folk, som vi dels jagade på flykten, dels dödade, tillhörde

denna borgens herrskarinna», inföll den andre något häftigt.

»Det var just till borgens herrskarinna jag ville komma», återtog kamraten. »Du har henne helt och hållet i ditt våld, du har inneslutit hennes borg, och vi behöfde blott en stormning, så vore alltsammans i vårt våld, och dock ligger du overksam dag efter dag, och drömmer blott och lyssnar till fåglasång, då vi så lätt kunde taga den sköna amazonen, *borgfrun på Ufvestad*, som hon af folket kallas. Det vore en fångst, som, vid den heliga Guds moder . . .»

»Tyst, intet gyckel här», svarade den tilltalade i sträng ton.

»Den hedniska borgfrun har förtrollat dig, S:t Maria bistå oss!» mumlade den andre mellan tänderna, gjorde korstecknet och aflägsnade sig tyst.

»Ja hon har förtrollat mig, men på ett annatsätt än *han* menar,» hviskade korsriddaren och riktade sina ögon med ett ännu mera svärmande uttryck mot den gamla borgen.

»Drömmare, huru länge skall du stå så der,» sade hans vän, riddar Conrad — densamme han nyss talat med — »har du glömt vårt riddarvalspråk, hela chevaleriets valspråk: »min själ tillhör Gud, mitt lif tillhör konungen, mitt hjerta tillhör damerna, min ära mig sjelf, efter du förnöter ditt lif i detta Ufvebo?»

»Just därför att jag mins vårt valspråk, vill jag blott i yttersta nödfall anfalla en värnlös qvinna.»

»En värnlös qvinna! Kan den kallas värnlös, som har 200 skäggiga halfvildar till besättning och dessutom ett par ögon att kommendera hela världen med?»

»Se så, äro vi nu der igen,» inföll Alf i en ton midt emella förebräelse och skämt.

»När var du annat än *der!*» svarade Conrad i samma ton, »men,» återtog han, »jag hitkom egentligen för att säga dig att vår återkomne kunskapare berättar att borgfrun på Ufvestad bereder sig till att göra ett utfall mot oss!»

»Nå ändtligen! det är just detta jag önskat och väntat på,» utropade Alf, i det hans drömmande utse-

ende förbyttes till ett af mod och stridslust lågande och han bortskyndade med Conrad för att ännu en gång anordna allt till den sköna fiendens emottagande.

Inne i Gerdas borg var emellertid allt i rörelse; der ordnades till en förestående strid. Den unga borgfrun hade, sedan hon skildes från sin fader vid ättestupan, varit en styrande och upprätthållande hand för sina stridsmän, och alla hyste den största vördnad för den unga herrskarinnan samt lydde utan motsägelse hennes minsta vink. Det var den tiden ganska vanligt att qvinnorna deltog i mänes strider, och dessa amazoner eller sköldmör voro ofta lika oförskräckta och tappra som de djerfvaste kämpar. Genast ryktet utkom att Gerdas gamle fader gått till Oden, anmälde sig en mängd friare till den unga, sköna borgfrun, men hon afvisade alla med kall höflighet, emedan hennes hjerta icke blifvit intaget af någon, och det sades, till alla friarnes förtviflan, att den sköna amazonen beslutat att aldrig gifta sig. En dag hade hennes män varit ute på ströftåg. De påträffade och anfölo då riddar Alfs män. Att de af dessa öfvervunnos är förut sagdt, och detta ansåg Gerda vara den största skymf för henne och hennes män, och som hon svurit att försvara sin faders tro, att förgöra alla, som hatade densamma, ansåg hon, enligt den tidens hedersbegrepp, det vara sin pligt, att på allt sätt söka skada de Christna. Hon förskansade sig därför i sin borg och beslöt att försvara sig till det yttersta, men hon ämnade dock anfalla, emedan hon, försigtigt nog, påminde sig de Christnas stora skicklighet och lätthet att föra vapen. Alf åter hade, på verkligt riddarmaner, begärt ett samtal med borgens herrskarinna ute på neutralt område. Detta hade Gerda visserligen beviljat, men hon hade alldeles förkastat riddarens högst fördelaktiga fredsanbud, emedan hennes fader, som var en stor Christendomshatare, sagt henne att den som ingick vänskapsförbund med de Christna på det högsta förtörnade gudarne. Alf åter, som under det korta samtalet med Gerda blifvit träffad af kärlekens pil, ville till hvad pris som helst söka vinna den stolta borgfrun och ville därför ej anfalla henne först, lika litet

fly undan. Samma föresats hade hon, hvarför flera veckor under overksamhet förgingo. Slutligen rådfrågade Gerda sina offerprester, hvilka förmenade det vara gudarnes vilja att man icke längre borde tåla de främmande riddarne så nära sig och sina offerlunder, därför beslöts ändteligen af Gerda att hon och hennes män skulle bortjaga de Christne, något, som de hedniska berserkerna med brinnande otålighet efterlängtat, hvarför glädjen blef allmän inom borgen, när borgfruns vilja i detta fall tillkännagafs.

Från framstammen af sitt höga skepp kunde Alf se huru Gerdas smärta gestalt ilade på vallen bland de stridslystna krigarne, hvilka hon gaf förhållningsordres. Hon var underbart vacker i sin krigiska drägt: det höghvälfda bröstet inneslöts i en pansarbeklädnad, och på hufvudet bar hon en lätt hjälm med hjälmknapp, arbetad i form af en Uf eller Ugglan — vaksamhetens sinnebild — samt förde i den högra handen ett svärd, lika ledigt som nutidens damer föra sina solfjädrar. Riddar Alf drog en djup suck i det han hviskade: »Antingen skall hon blifva *min* brud, eller skall jag låta genomborra mig af hennes hand, ty hon kommer att sjelf deltaga i striden.»

Det var aftonen före den tillernade drabningen. Gerda, nu iklädd en qvinlig drägt, satt uppe i jungfruburn och samtalade med sin förtrogna vän Ottilda, dotter till hennes faders vapenkamrat, gamle Hervord.

»Hvarför skall du ännu lika hårdt förkasta den Christne riddarens fredstillbud?» sporde den täcka, några år äldre Ottilda och betraktade sin vän forskande.

»Derför att han är min tros fiende och förgörare och jag har svurit min faders minne att dö för hans tro.»

»Det är dock hårdt,» återtog Ottilda, kring hvars fylliga läppar ett skälmskt, hjertevarmt leende nästan alltid lyste, »att nödvändigt vilja fördrifva dessa ståtliga, höfviska riddersmän, som äro klädda i så perlydda och strålände rustningar, och hvilkas barder sjunga så ljufviga sånger. Den lära de fått af hvita Christ är i alla fall så mild som vår sommardag och så stark som våra klippors rot. Hvarför icke hellre ingå vänskapsförbund med dem? Hatar du då hvita

»Grist så högt? Hvad ondt har då denne okände Gud jhort dig efter du vill döda hans folk?»

»O, tala ej om hans lära; jag vill ej känna den sy den kunde förlama min arm och vilja; hvita Christ har intet ondt gjort mig, ej heller hans kämpe Alf.»

Med dessa ord kastade sig Gerda med hos henne allsynt rörelse i sin väns armar. Längre omslöt de hvarandra; slutligen lösgjorde sig Ottilda och sade:

»Stupar du, så faller äfven jag, vi följas åt i döden lika troget som i lifvet.»

»Tack!» — och med ett trofast handslag besegledes yttermera förbundet.

»Säg mig dock,» återtog Ottilda, »hvarför din tappra fader alltid förföljde de Christna med en sådan häftighet?»

»Derför att han vid löftesringen*) aflagt ed, att förfölja alla, som ville utrota hans tro. Jag skall berättas dig en historia om konungadottern och de båda bröderna, hvilken bevisar huru obrottsligt en ed aflagd vid löftesringen, hölls af redliga kämpar.

Det var en mäktig sjökonung, som bodde någonstädes vid kusten af Svithiod. Ryktet om hans rikedom och tapperhet lockade en stor mängd kämpar till hans borg, då han om vintrarne satt i högbank och hvilade efter ärorikt utförda bragder. Konungen hade en dotter, hvars fägring dock mera än allt annat ditlockade de yppersta konungar och kämpar, som funnos i landet, ty hennes skönhet och dygd gingo på ryktets budkafvel från man till man. Hennes namn var Signe. Bardernas gyllene strängaspel klingade till hennes lof, och hjeltarne bröto lansar till hennes ära. Fjerran öster ut bodde en man vid namn Dagur, hvilken hade två söner och den äldste af dem hette Hakon. Denne hade med stor tapperhet bekrigat en konung i

*) De gamla löftesringarna af guld se ungefär ut som nutidens armband. När en kämpe aflade löftet om någon bragd, eller att uppfylla någon annan förbindelse, skedde det ofta vid löftesringen. Då slagrades ett offerdjur, ringen doppades i blodet och offerpresten räckte den bloddrypande till kämpen, som hållande i densamma aflade ed att utföra den eller den stora handlingen eller dö dervid, och ett sådant löfte ansågs heligare än andra.

Venden och gjort sig till hans efterträdare, varande sålunda en mäktig konung, vida berömd för manna-mod och krigslycka.

Dagurs yngre son hette Hildiger. Då denne förnam brodrens lycka och anseende, som kämpe, ville äfven han förvärfva detsamma, hvarför han på egen hand drog uti härnad, och blef snart en stor och namnkunnig hjelte. Ryktet om Signes skönhet nådde äfven honom och han for som gäst till hennes faders gård, der denne helsade honom med välkomstbägaren. Hildiger dröjde öfver vintern hos sjökonungen och förälskade sig derunder i den fagra Signe, och hon, som hittills aldrig lyssnat till älskogstal, skänkte sin tro och sitt hjerta till den unge kämpen Hildiger. Han anhöll hos sjökonungen om Signes hand, men konungen blef svåra förgrymmad öfver hans djerfhet att våga höja sina blickar till en prinsessa, som högborna riddare och konungar fåfängt eftersträfvat. Dessutom sade han sig hafva bortlofvat Signe till en mäktig konung, som innan solhvarvet åtföljt året skulle komma och hemta henne, och denna förening var mera i den stolte fadrens smak. Hildiger måste alltså fara ifrån sin hjertekär, men innan han reste, smög han upp till Signes jungfrubur, der han med blixtrande ögon och klappande hjerta försäkrade henne att han vid löftesringen ämnade svärja att med en egen hjeltehär återkomma inom ett år och då döda hennes tillernade brudgum, såvida denne icke afstode henne frivilligt. Derpå togo de unga afsked, och för första gången klappade deras hjertan emot hvarandra i ett trofast famntag. Ännu en handtryckning, och Hildiger var borta.

Han begaf sig till en förhanden varande offerhög. Ett offerdjur slagrades, presterna signade öfver detsamma, doppade den gyllne offerringen i det rykande blodet och räckte den åt Hildiger. Med ringen i den ena emot himlen utsträckta handen och med den andra omfattande slagsvärdets fäste, svor Hildiger att inom ett år på lif och död hafva kämpat om konungadottren Signe, och att han sjelf eller hans medtäflare, skulle dö på stridsplatsen.

Han höll ord. Snart stod han med en stridsly-

sten hjelteskara utanför sjökonungens borg. Derinne firades ett ståligt gästabad, ty Signes tillämnade brudgum, den mäktige konungen fjerran ifrån var kommen dagen förut, och nu dracks hans hemkomstöl. Sjökonungen ville ej insläppa Hildiger och hans män. Då slog dessa kämpar med sina goda svärd på de blanka sköldarna, så att det klang i de närbelägna klipporna med tusendubbladt eko. Derefter upphäufde de ett härskri så förfärligt, att både sjökonungen och den främmande konungen med allt deras folk straxt rusade upp, beväpnade sig och begynte den häftigaste strid med Hildiger och hans män. Sedan striden fortgått en stund med stort mannamod å ömse sidor, frågade Hildiger om hans motståndare — en stolt kämpe, mot hvilken han kämpat bröst mot bröst, som han sårat och af hvilken han sjelf mottagit flera blödande hugg — om denne ej ville afstå Signe för mindre än lifvet. »Nej,» svarade en dof röst inom det slutna hjälmgallret. Vid ljudet af denna röst spratt Hildiger till; den föreföll honom som ett bekant eko från hans barndoms dalar och fjell.

Han sänkte svärdets spets mot jorden, aftog sin hjälm och bad sin motståndare göra detsamma. — Så skedde, och med utropen; »min broder» kastade bröderna sig i hvarandras armar. Den mäktige konungen, som var bestämd till Signe, var Hildigers broder Hakon, nyligen återkommen från Österhavets kuster med ära och rikt byte. Sedan bröderna, som högt älskade hvarandra, sålunda helsat, frågade den gamle sjökonungen om de ej nu ville upphöra med striden, dricka tvemännings ur horn, och om ej en af dem ville frivilligt afstå Signe.

Hildiger svarade med sorgsen blick, att han ej kunde detta, emedan han vid *löftesringen* svurit att han eller motståndaren skulle dö i kampen, så vida icke denne sjelf afstode bruden. Med mörk blick svarade Hakon att äfven han vid löftesringen hade aflagt ed att Signe skulle blifva hans brud; han skulle eljest gerna afstått henne till den yngre brodern, då han hörde att Hildiger hade kärlekens förstfödslorätt i Signes hjerta.

Efter denna förklaring vexlade bröderna ännu en sorgsen, men hjertlig blick samt ett trofast handslag, påsatte derefter sina hjälmor och beredde sig derpå att börja kampen på lif och död med hvarandra. Under några minuter herrskade en djup dödstystnad och så väl förstodo alla helgden af ett sådant löfte att den som nu sökt hindra bröderna i deras förehafvande, skulle af de andra med harm och förakt blifvit jagad derifrån, ty en ed, aflagd vid löftesringen, bröts *aldrig*, gällde det ock att döda sin egen fader.

Striden blef kort. Hakon och Hildiger insågo båda att den af dem som segrade skulle med en broders blod på samvetet och med *hans* brud i famnen aldrig kunna lefva lycklig; därför ville de döda hvarandra, och snart föllo båda, genomborrade af hvarandras svärd, i döden vexlande ett krampaktigt handslag.

Signe, som med sorg tänkte på att hon var orsaken till de båda tappra brödernas död, hade under tårar åsett striden. När kämparne på en gång föllo, framskyndade hon och hviskade till Hildiger, som lefde några minuter efter Hakon: »Du följes af din trogna brud i döden» — hvarpå hon framtog en dolk och genomborrade sitt hjerta, hvars varma, klara blodström öfversköljde den kallsvett, som döden frampressade på Hildigers panna. Framtvingande sina sista krafter, fattade han hennes hvita hand, riktade på henne en blick af ousäglig ömhet — och båda inslumrade för alltid.

Bröderna blefvo med stor högtidlighet af sjökönungen högsatta i samma graf, och den sörjande, gamle fadren högsatte äfven straxt intill med ännu större högtidlighet sin enda högt älskade dotter. Barderna hafva diktat sköna sånger om denna händelse, och en af dessa slutar sålunda:

Och unga kämpen färgas af en blodström så varm
Som stiger upp ur sköna Jungfruns liljevita barm.
Och berg och dalar greto vid den striden.

Gerdas saga var slut, och en lång stund derefter sutto de båda vännerna tysta.

»Hvilken bard har lärt dig den sorgliga sagan,»
frågade slutligen Ottilda.

»Min fader har lärt mig den. Han framdrog den alltid som ett bevis på huru en redlig kämpe håller sitt löftesord; därför förstår du att jag, som nu är i hans ställe, måste vara utan nåd och barmhertighet mot den christne riddaren, om han ock vore mild och ädel som gud Balder sjelf.»

»Jag skulle nog kunna omtala en gladare saga för dig», sade Ottilda, »men det är nu sent; vi måste hvila till morgondagens förestående strid.» De båda unga amazonerna gingo att bortsofva en stund; morgonväkten skulle finna dem i full slagordning.

Emellertid vandrade riddar Alf oroligt fram och tillbaka på sitt stora skepp. Hans ögon sköto blixtar mot de mörka konturerna af Ufvestads borg. »Skall hon eller jag segra?» frågade han sig sjelf. »Skall hon eller jag stadna på platsen eller skola vi kanske båda?»

»Icke så mörk i hågen, min älskogsriddare», ljöd Conrads glädtiga stämma. »Några ursinniga berserkar och förtrollande qvinnor skola vi lätt tillfångataga, och sedan . . .»

»Ja, och sedan skall hennes hat mot mig stegras», inföll Alf.

»Å, du känner icke sinnelaget hos dessa nordiska qvinnor», svarade Conrad. »De älska hos mannen framförallt tapperhet och mannamod, afsky vekhet och pjunk nästan mera än grymhet, och sjelfva äro de hurtiga och stolta som de höga furorna bland deras snöbetäckta fjellar. Hvarför skulle den sköna borgfrun hata dig för din öfverlägsna tapperhet? Ditt äfventyr kan ju sluta med ett ståtligt bröllop.

»Du förgäter att hennes och min öfvertygelse aldrig skall förenas, att hvarken hon eller jag någonsin öfvergifva vår tro.»

»Nå så tvinga henne! Jag skulle vara *Alf den starke* och icke begagna min makt.»

»Låt om oss lemna ämnet», svarade Alf; »må den heliga Guds moder beskydda vårt förehafvande!»

Vid första dagbräckningen var allt ordnadt till strid. Gerda sjelf anförde sina män, men närmast sin person hade hon en liten utvald trupp af tappra sköldmör, hvilkas strålände ögon brunno af stridslust och begär att bortjaga de främmande riddarne. Alf med sina stålklädda män mötte de tappra amazonerna och deras kämpar, med lika stor ifver att blifva de segrande.

Striden började med en till bitterhet gränsande häftighet. Blod flöt i strömmar, och den hedniska hjeltehären tycktes vid åsynen af det myckna blodet råka i verkligt berserkaraseri; dess qvinnor stredo som lejoninnor och dess män som vildar. Gerda ordnade och uppmuntrade alla, men tycktes undvika att med egen hand nedhugga någon. Ett par gånger hviskade hon: »det var dock ett grymt löfte min fader tog af mig. Hvi skall jag så obarmhertigt döda dessa menniskor, som aldrig förolämpat mig? Dock — gudarne fordra denna strid!» och åter flög hon dit der striden stod häftigast.

Alf hade gifvit alla sina män den strängaste befallning att ej anfälla Gerdas person och att i allmänhet undvika onödiga grymheter. Han sökte alltjemt att komma i handgemäng med Gerda sjelf, men hon deremot undvek honom, och då Signe, som troget följde Gerda, såg detta, frågade efter orsaken, svarade borgfrun: »jag vet icke, men en oförklarlig känsla hindrar mig att utgjuta riddar Alfs blod; jag kan det icke, gäfvē han mig ock tusen gånger döden, »och —»

Ett skarpt hvinande ljud straxt invid hennes sida afbröt samtalet. Det var en tung stridsklubba som kraftigt nedföll på Alfs glänsande hjälm, i samma stund han stod i begrepp att framspringa till Gerda. Ett ögonblick vacklade riddaren, derpå reste han sig hastigt, afryckte den af slaget buckliga hjälmen från sitt hufvud, torkade hastigt blodet från pannan och stod så nära Gerda att han tyckte sig höra hennes hjertas slag. De stodo nu inför hvarandra öga mot öga. Alfs högresta, kraftiga gestalt syntes ännu högre; hans blottade hufvud böjdes vördnadsfullt inför henne, hans ögon tycktes vara fastvuxna vid hennes drag,

och han frågade slutligen med något osäker röst:
 »säg stolta borgfrun, vill du ännu icke ingå förlikning
 med mig?»

Gerda stod som förtrollad af hans flammande ögon.
 Armen, som förde hennes vapen, nedföll vid sidan och
 hon kände sig förlamad när deras blickar möttes, men
 snart hemtade hon sig och svarade:

»Nej, jag *måste* strida mot dig, min trosfiende.»

»Nå, så hugg då till,» sade Alf i det han gick
 henne ett steg närmare och uppslet bröstharnesket,
 hvarunder syntes en i glänsande österländska färger
 virkad beklädnad.

Gerda studsade när hon såg honom på en gång
 trotsigt och ödmjukt uppmana sig att gifva hans obe-
 skyddade bröst dödshugget.

»Nej, jag *mördar* dig icke, tappre riddare,» sade
 hon hastigt, »må du falla i öppen strid mot mina
 män, jag ger dig icke banesåret.»

»Nåväl,» svarade Alf, »efter du jemt förkastar fred-
 tillbuden, så låtom oss strida tills ingen blodsdroppa
 flyter mer här på platsen.

Vi äro nu i hvarandras våld; hvem af oss som
 stöter till, blir segervinnaren; men icke heller jag vill
 begagna mig af tillfället. Samla omkring dig dina
 tappreste män, ty en vild stridslust har vaknat inom
 mig; vi måste båda dö.»

Han blickade djupt in i hennes ögon. En minut
 stodo båda tysta och så nära hvarandra att blott en
 alnslängd åtskilde dem. Men då Gerda ingen ting
 yttrade, drog sig Alf långsamt till baka bland sina
 män.

Striden, som hade upphört medan de båda an-
 förarne samtalat, började ånyo med fördubblad häf-
 tighet. Den fördes med lika tapperhet å ömse sidor,
 men Alfs i ordnad planmessig strid, mera öfvade män
 fingo nu öfvervigt öfver de hedniska kämparne, som
 slogos med blindt raseri. Alf kämpade som en för-
 tviflad och tycktes söka döden öfverallt, på samma
 gång han sjelf spridde död och förskräckelse omkring
 sig. Han blödde redan ur flere djupa sår, men aktade
 det icke.

»Ändtligen,» mumlade han, då han varseblef Gerdas blanka hufvudbeklädning på kort afstånd från sig. I ordets sannaste bemärkelse högg han sig en väg fram till henne; hon studsade när hon såg honom så nära, och förde sitt svärd på ett sätt, som tydligt tillkännagaf att hon ämnade försvara sig, men icke anfalla. Med ett språng stod Alf helt nära Gerda och innan hon kunde förhindra det, vred han vapnet ur hennes hand, fattade henne hårdt om båda händerna och ropade:

»Nu, stolta borgfru, är du min fånge, och tillsammans skola vi antingen lefva eller dö!»

Derpå tog han henne i sina armar och bar henne som ett barn, hårdt slutet till sitt bröst, genom tumlet ner till sitt skepp.

När Gerdas folk såg sin unga anförarinna fången, rusada de vildt tjutande efter för att befria henne. Deras allarm öfverröstades dock af jubelropen från de christna, hvilka snart nedgjorde eller som fångar släpade med sig de öfverblifna af den lilla tappra hedniska kämpahopen.

Snart herrskade på skådeplatsen för denna korta men vilda strid den djupaste tystnad, blott afbruten af en och annan dödsrossling och då och då af ett halfqväfdt jemmerrop af en sårad.

Emellertid hade Alf med sin dyrbara börda kommit helt nära sitt skepp. Han tryckte Gerda allt fastare i sina armar och hviskade till henne: »för första och sista gången klappa våra hjertan emot hvarandra; jag älskar dig mera än mitt lif, därför skola vi ock dö tillsammans i vågens svala famn —» och han tryckte en brännande kyss på hennes läppar.

Gerda hade genast insett fruktlösheten af ett försök att slita sig loss så länge Alf fasthöll henne liksom i ett skrufstöd, men hon gaf noga akt på hvarje hans rörelse för att i ett obehagadt ögonblick kunna undkomma.

Slutligen framkommo de till skeppet; Alf nedsatte helt varsamt sin börda i kajutan och tillslöt dörren. Utmattad af blodförlust och trötthet neddig-

nade han på golvet, tryckte den blodiga handen mot sin panna och försjönk i ett dvalligt tillstånd.

Gerda hade under hela tiden sedan hon blifvit hans fånge icke yttrat ett ord, knappast gjort en rörelse. Nu reste hon sig långsamt upp, drog ett kort skarpt vapen ur barmen och böjde sig ner till riddaren — — —

Alf gaf noga akt på henne; »stöt till» sade han, blottande sitt bröst, i det ett sorgligt leende besjälade hans bleka ansigte.

»Nej, jag ämnar blott förbinda dig, och med detta vapen afskära banden.»

Derefter förband hon hans många sår så godt sig göra lät, men intet ord vexlades derunder emellan dem. — »Du önskar således att jag lefver,» frågade Alf.

»Ja,» var Gerdas korta svar.

»Hvarför önskar du detta, när du hatar mig och min lära så djupt?» återtog riddaren.

»Jag hatar hvarken dig eller din lära, men jag hatar hvarje löftesbrott, och jag har lofvat min döende fader att förfölja din tro,» svarade Gerda.

»Och nu låter du mig likväl lefva, du är min fånge, och har dock mitt lif i din hand, hvarför tager du det icke?»

»Jag har ock lofvat att aldrig taga dens lif, som skonat mitt eget,» sade Gerda icke utan en viss förvirring.

»År detta enda skälet hvarför du skonar mig?» frågade Alf, i det han riktade en nästan ängestfull blick på Gerda.

»Nej, jag älskar dig,» svarade hon med enkel blygsamhet.

»Du, du älskar mig, o, säg om det ännu en gång! Nej, nej var tyst, ty om det blott var en drömvilla så vill jag behålla den.»

Och han knäföll framför den stolta borgfrun, som nu helt och hållet var qvinnan, icke sköldmön. »Hvarför, o, hvarför har du icke sagt detta förr? Hvilka blodsutgjtelser hade då icke sparats,» fortfor Alf, sträckande sina sammanknäppta händer mot Gerda.

»Derför att du icke frågat mig!» sade hon med en öppenhjertlig blick. »Men efter du vill att vi skola dö tillsammans, så kan jag gerna nu omtala det.»

»Dö? Nej nu skola vi lefva; du är min brud!» svarade Alf och ville sluta henne i sina armar. Hon sköt honom sakta tillbaka och hviskade: »Aldrig din brud; du glömmmer våra fäders skilda tro, och att jag lofvat min fader att aldrig gifta mig med någon, som är fiende till hans lära.»

»O, vänta, vänta, ditt löfte skall blifva löst!» ropade Alf i det han sprang upp, och glömmande all mattighet ilade han ut.

Gerda såg efter honom med en bestört blick; hon trodde att någon feber af de många blessyrerna hade gjort honom oredig till sinnet.

Om några minuter återkom Alf. Han förde vid handen en manlig figur, insvept i en lång, besynnerlig grå säck, som räckte honom nära till fötterna, och med hufvudet höljdt i en capuchon, hvilken äfven dolde hans ansigte.

»Här är min biktfader,» yttrade Alf, »han skall öfvertyga dig; att den allena saliggörande läran befriar dig från löftet till din i mörkret vandrande fader.»

Och patern begynte att varmt och öfvertygande framställa christna lärans ljus och välsignelser, så att hans omvändelseifver frampressade tårar af rörelse i Gerdas ögon. När han slutat sade hon:

»Din lära är mild och schön, men jag kan icke antaga den och kan ej heller blifva Alfs brud, ty jag har svurit att aldrig äkta den som ej har min faders tro, och att alltid försvara hans lära.»

»Men om jag säger dig att din fader hade antagit Alfs lära innan han dog,» sade patern, »om —»

»Nej, jag tror det icke,» inföll Gerda, »jag vet att de christna presterna ofta begagna list för att tvinga Odens bekännare.»

»Hör mig barn,» sade presten med mild stämma, »men afbryt mig ej under mitt tal. Din fader är icke död; jag vill berätta dig ett Guds underverk med honom. Den stormiga natten, då han kastade sig utför ättestupan, hade ett skepp ankrat nedanför densamma.

Gud ville för sin läras förherrligande, att han nedföll på däck, oskadad till lif och lem, blott döfvad af fallet. Han befann sig hos sjöröfvere, som tillika drefvo slafhandel. Desse seglade snart bort medförande den gamle, som förgäfves bad att få återvända till sin dotter. Ute på stora världshafvet mötte de en christen riddare. De helsade hans fartyg, och i all endrägt besökte båda skeppens höfdingar hvarandra. Snart ingicks handel dem emellan; den hedniske höfdingen, som hade din fader om bord, *sälde* honom, *sonen af hans egen lära* till den christne riddaren, som med all christlighet och kärlek bemötte den gamle hedningen, *sin* läras hätskaste fiende. Såväl den underbara räddningen till lifvet som de christnas meniskovänliga uppförande emot honom kom din gamle fader att vackla i sina hedniska grundsatser. Hans styfva sinne förändrades, och han bad sjelf att få taga det heliga dopet. Icke nog härmed, han blef prest, och följde sedan ständigt den tappra riddaren. Han hörde att denne riddare ämnade sig till nordn för att der uppsöka stamförvandter, och han bad att då få medfölja till sin dotter, och nu står han här framför henne!»

»Min fader, min fader!» ropade Gerda och ilade högt gråtande till paterns bröst.

»Min dotter,» svarade den gamle rörd. »Denne riddare Alf, kallad den starke, är min fosterbroder Haralds son; det var *hans* christliga sinne som omvände mig. Från Jerusalems murar återreste han till nordn för att söka dig, men ville ej omtala hvad han gjort för mig, af fruktan att du af erkänsla skulle skänka honom din tillgifvenhet. Han ville först pröfva om du kunde älska honom ändå. När striden började var han viss på att du afskydde honom, och därför beslöt han i ungdomlig häftighet att i båda skulle dö, och utan att närmare betänka sig, skulle han nog utfört beslutet, om ej din bekännelse mellankommit.»

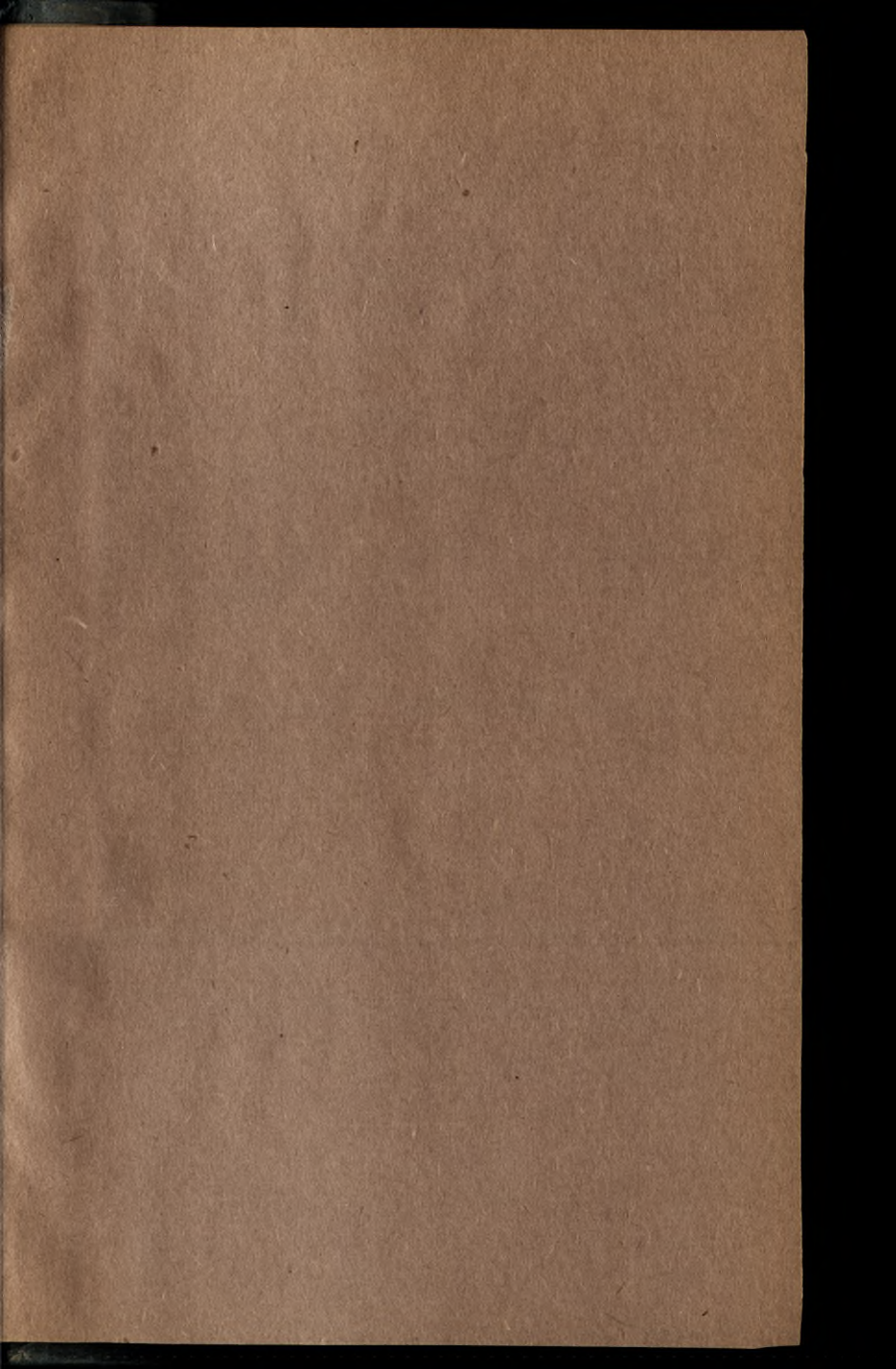
»Om du nu blir *min* brud, så äktar du den, för hvars lära din fader lever och dör och ärar dermed *hans* tro, för hvilkens helighållande du aflagt löftet, hvilket härmed är löst.» Med dessa ord tryckte Alf

Gerdas hand till sina läppar, och blickade henne varmt i ögonen.

Några dagar derefter gick Gerdas gamle fader, jemte Alf, Gerda och hennes frigifna folk, till en i Ufvestads grannskap belägen, herrlig hafsstrand. Tåget framskred i högtidlig procession, och högtidliga voro äfven allas blickar. Det var äfven en stor högtidsdag, ty nu skulle den gamle, förr så antichristiskt sinnade borghöfdingen som en nitisk Herrans apostel sjelf döpa sin högt älskade dotter och alla hennes tappra försvarare. Flere gamle trotjenare funnos bland dem, men gamle Hervord saknades; han hade stupat i sista stora kampen vid Ufvestad.

När den enkla döpelseakten var slut, och den sista tonen af högtidssången bortdog i ett aflägsset eko, lade den gamle patern välsignande tillsammans Gerdas och Alfs händer. »Välsigna äfven oss som ett blifvande, lyckligt äkta par,» ljöd Conrads röst, då han framförde den högt rodnande Ottilda. Gerda erhöll i dopet namnet Herta, och än i dag finns en strand — med ett stort fiskläge — på Gotland, som kallas »*Hertas strand*». Måhända härleder sig denna benämning från ofvan berättade saga om *Alf den starke* och *borgfrun på Ufvestad*.

På KARL GUSTAFSSONS förlag har i bokhandeln utkommit:

Georgette, berättelse af **Th. Bentzon**. Öfversättning från franskan af *C. Harth*. Pris: 1 kr. 50 öre.

Ur pressens omdömen:

»Ett märkligt arbete, som är väl förtjent af uppmärksamhet, har härmed öfverflyttats till vårt språk. Romanens hufvudidé, uppräning och delvis äfven slutet påminner mycket om Zolas »Ett blad ur kärlekens bok», ehuru i »Georgette» inga krast naturalistiska scener målas.

(*Gottlands Allehanda.*)

»Några af dessa fina psykologiska skildringar, hvilkas utarbetande endast tyckes vara möjligt för fransmännen. Den lugna, behagliga, fina stilen, de väl ställda situationerna bilda en ypperlig ensemble.

(*Svenska Tidningar.*)

En uppoffrande qvinna, roman af **Henry Gréville**. Öfversättning från originalets sjunde upplaga af *C. Harth*. Pris: 1 kr. 50 öre.

Ur pressens omdömen:

»Detta arbete är ett af den berömda författarinnans bästa samt utgör en sund och tilltalande läsning för alla, men bör i synnerhet vara lämplig för den qvinliga ungdomen. Öfversättningen är i allmänhet god och bokens typografiska utstyrelse vacker.»

(*Gottlands Allehanda.*)

»Tillräckligt framstående för att intaga ett aktningvärdt rum inom vår öfversättningslitteratur.»

(*Aftonbladet.*)

»Förträffligt skildrade ryska interiörer och karaktärer.

(*Svenska Tidningar.*)